Ласкаво просимо в музеї просто неба Кюрнбах Верхньої Швабії!

Oberschwäbisches Museumsdorf Kürnbach

На вас чекають понад 30 історичних будівель шести століть. Тут ви дізнаєтеся про кожен із будинків, про те, як раніше жили й працювали люди в цьому регіоні.

Перед кожним будинком у музеї ви знайдете жовту дошку із зазначеним на ній номером. Цей номер також вказано в цій брошурі.

Музей існує з 1968 року, але на той час він складався лише з одного будинку. Майже всі будинки спочатку знаходилися в інших селах. Їх було демонтовано там та знову зведено тут.

001 // Будинок пастуха та богадільня

У цій богадільні від 1758 року пастухи села мешкали у великій бідності. Спочатку пастухи гнали всіх корів і свиней села на пасовища. Приблизно з 1810 року, коли кожен селянин тримав тварин на власному подвір'ї, труд пастухів став непотрібним.

Відтоді село використовувало цей будинок як богадільню, адже було зобов'язання допомагати навіть найбіднішим. Люди, які мешкали тут, переживали дуже скрутні часи. Їм доводилося боротися не лише з бідністю, а й із хворобами й ізоляцією.

За часів націонал-соціалізму тут мешкала родина, якій прийшлося надзвичайно важко. Два сини були душевнохворими, а доньку звинувачували в проституції. Оскільки вони не відповідали ідеології режиму, їх було надовго ув'язнено й примусово стерилізовано.

002 // Дім «Laternser»

Перед вами селянський будинок, якому понад 300 років. Відійдіть трохи назад, щоб ви змогли побачити весь дах. Дах майже повністю вкрито соломою. Однак на самій вершині можна побачити кілька черепиць. Вони свідчать про спробу покрити дах черепицею. Солома була дуже дешевою, проте швидко згорала. Однак, оскільки повністю черепичний дах був заважким, черепицею покривали лише верхівку даху.

Цей будинок — типовий селянський будинок, які часто зводилися в цьому регіоні в 17-му столітті. Ліворуч знаходилися житлові та спальні приміщення, а прямо поруч із ними — кухня з відкритою піччю. За дерев'яними стінами праворуч знаходилися худоба й сільськогосподарське знаряддя, а також місце для молотьби та роботи.

На цьому подвір'ї під час Другої світової війни з 1942 року працювала вимушена робітниця з України. Її ліжко знаходиться на другому поверсі біля сходів.

003 // Зерносховище

Перед вами зерносховищем зразка 1725 року. Тут зберігалося зібране зерно. Якщо уважно придивитися до дверей, внизу можна побачити великий отвір. Через цей отвір кішки проникали в зерносховище. Це було необхідним рішенням. Адже багато мишей також знаходило шлях у сховище та до зерна. Це створювало труднощі для селянина, адже миші не лише їли зерно, а й забруднювали його своїм послідом. І допомогти могла тільки голодна кішка!

004 // Дім «Hueb»

Коли цей будинок було збудовано в 1633 році, він був одним із найбільших селянських будинків у регіоні. Його розміри тим цікавіші, що будівлю було зведено під час Тридцятирічної війни. Його засновники могли дозволити собі великий будинок, оскільки ці селяни обробляли багато земель і стали заможними.

Якщо увійти в будинок через великі ворота в центрі, можна піднятися сходами наверх. Піднімаючись, можна побачити масивні колоди, що проходять по всій висоті будинку як балки та підпирають дах.

Сад біля будинку свідчить про те, що близько 1850 року заможний селянин розводив усе. Овочі були важливими, оскільки люди дбали про різноманітність у раціоні, а деякі можна було зберігати на зиму.

005 // Дім «Voggenhaus»

Цей будинок набагато менший за інші. Тут жили селяни, які обробляли замало землі та не володіли достатньою худобою, щоб вижити. Тому його мешканцям доводилося заробляти додаткові гроші, працюючи теслями, рибалками чи ткачами, щоб кінці з кінцями зводити.

На відміну від великих селянських будинків, тут є лише одна стайня. У ній жили здебільшого кози. Коза була «коровою» простолюдців, оскільки тримати кіз було дешевше, але вони давали такі самі продукти: молоко, м'ясо та шкіру.

006 // Дім «Kürnbachhaus»

Цей будинок було побудовано в 1662 році в Кюрнбасі на цьому самому місці, та з нього починається цей музей просто неба. Тут мешкали бідні селяни. Оскільки одних полів і лук, а також худоби бракувало для виживання, його мешканцям доводилося підробляти ткачами. Навіть коли взимку на це був час, така праця була дуже важка.

Усередині будинку розповідається історія людей, які тут мешкали, любили та страждали близько 260 років тому.

Дім «Kürnbachhaus», 1950/55

007 // Комора для зберігання церковної десятини

Відсутність вікон і дуже великі ворота — ця будівля від 1750 року не була житловим будинком. Швидше за все, це була комора для збирання податків.

У ті часи селяни в регіоні були кріпаками монастиря чи дворянина. Селяни мали платити високі податки володарям монастирів чи дворянам. Оскільки багатьом людям бракувало грошей, оплата здійснювалася натурою, наприклад, зерном, деревиною чи худобою. Необхідно було віддати десяту частину врожаю. Тут зберігалося зерно.

008 // Пекарня

Перед вами пекарня зразка 1886 року. В той час таку пекарню могли дозволити собі лише заможні селяни.

Тут не тільки пекли, а й прали одяг або гнали горілку. Адже всі ці дії потребують вогню та підвищують ризик пожежі. Такою роботою краще не займатися у селянина вдома. Бідні селяни, з іншого боку, мали пекти та прати у своїх житлових будинках. Тому в багатьох селах люди об’єднувалися та будували спільну пекарню.

Навіть сьогодні пекарня виконує своє призначення: щонеділі тут печуть традиційним способом.

009 // Дім «Hepp-Ailinger»

У цьому будинку, збудованому в 1788 році, можна знайти велику колекцію історичних ремесел. Різні майстерні різних епох було поступово перенесено до музею, і тепер їх можна побачити тут.

Такі ремісники, як стельмах, тесляр або кравець, були в той час дуже важливими для повсякденного сільського життя.

Адже вони виготовляли все — від одягу до плугів, які були потрібні для роботи вдома, в саду або полі. Проте не всі ремісники мали постійну майстерню. Деякі з них кочували й пропонували свої послуги безпосередньо на хуторах.

010 // Кузня

Коваль був дуже важливим у повсякденному сільському житті: він не тільки підковував робочу худобу, а й виготовляв і ремонтував інструменти та знаряддя для роботи в полі, в лісі та вдома.

Проте у середині 20-го століття рівень моторизації значно зріс: замість коней і худоби на полях тепер їздили трактори. Численні ковалі були вимушені покинути професію або стали механіками для нової сільськогосподарської техніки.

011 // Цегляний завод

Перед вами цегляний завод зразка 1697 року. Спочатку ця будівля не мала стін, тому що тут сушили цеглу, яку до цього було сформовано з вологої глини. Після сушіння цеглини також можна було обпалювати прямо тут. Проте до сьогодні цегляна піч не збереглася.

Оскільки Верхня Швабія була багата на глину, такі цегельні заводи існували в багатьох селах. Через підвищений ризик пожежі вони стояли дещо поодалік.

012 // Каплиця

Побудована в 17-му столітті маленька церква стояла на жвавій вулиці та надавала мандрівникам та іншим віруючим дах і місце для молитви. Через розбудову доріг 300-річна каплиця була вимушена поступитися місцем і тепер стоїть у музеї просто неба. Каплиця присвячена Святому Еліґію, який досі вважається покровителем ковалів і ветеринарів.

013 // Свинарник

Ця будівля виглядає трохи занедбаною. І це не дивно, бо свинарнику вже понад 100 років.

Починаючи з 19-го століття, завдяки картоплі свиней можна було відгодовувати у стайнях. До цього тварин доводилося з зусиллями виганяти в ліс на випас. Свиня цінувалася за добре, жирне м’ясо.

014 // Дім «Wolfer»

Зовні цей будинок виглядає непомітно, але в нього багата 500-річна історія. Усередині другого поверху досі можна побачити дерев'яні балки 1499 року. Таким чином, будинок Wolfer є найстарішою будівлею музею!

Спочатку будинок був меншим і мав тільки солом'яний дах. Однак нові мешканці постійно перебудовували будівлю відповідно до своїх потреб. Іноді в одному будинку мешкало три родини. Звичайно, їм доводилося знову добудовувати та перебудовувати.

Тут також мешкали та працювали ремісники, про що свідчить шевська майстерня останнього власника, розташована праворуч від входу до будинку.

015 // Будка доглядача дороги

Ця будівля була службовим приміщенням і складом для доглядача дороги. Ця професія була дуже важливою на початку 20-го століття. Адже рух на погано розбудованих і найчастіше вже старих дорогах постійно збільшувався. Доглядач доріг мав улітку ремонтувати вибоїни, а взимку розчищати та посипати дорогу.

Особливо в холодну пору року він був вдячний за опалювану будку — і навіть зробив собі затишні шпалери.

016 // Бджолиний будинок

В ясні дні можна почути дзижчання навколо будівлі — це рояться музейні бджоли!

Бджолиний будинок 1940 року та його мешканці мали дуже важливе значення для селян. Адже за допомогою бджіл можна було отримати віск для свічок і мед для підсолоджування їжі. Але він також допомагав як лікарський засіб від різних хвороб.

017 // Хатина лісника

Протягом багатьох століть деревина була найважливішим будівельним матеріалом. У музеї просто неба також привертає увагу, скільки деревини витрачалося на будівництво в минулому.

Часто ліси належали державі або церкві. З іншого боку, селянам і лісникам доводилося виконувати небезпечну та важку роботу в лісі задарма.

У хатині вони могли зберігати робоче знаряддя, ховатися від вітру та непогоди та відпочивати.

018 // Нижнє фермерське подвір’я

Погляньте на стару світлину на правій жовтій дошці перед будинком. Тут видно, що це подвір’я від 1667 року спочатку було більшим. Воно складалося з довжезного сараю між двома житловими будинками. На жаль, більшу частину подвір’я було знесено ще до того, як його перевезли до музею. Тому сьогодні можна оглянути лише правий, менший будинок і частину сараю.

Поруч із будівлею знаходиться трав’яний сад з ароматними рослинами. Але в минулому сад не існував би в такій формі, тому що сади (городи) призначалися для вирощування овочів. Трави, що мають цілющі або корисні властивості, збирали в лісі та на луках. Проте сад демонструє, які трави використовувалися у Верхній Швабії приблизно в 1850 році.

019 // Будиночок фермерського подвір’я

У 19-му столітті старий фермер і його дружина були вимушені переїхати в такий будиночок, коли його наступник прийняв двір й будинок. Якщо старий фермер не міг дозволити собі власний будинок, він отримував невелику кімнату в фермерському будинку.

Крім права на довічне проживання, літній парі часто надавали харчування. У цьому регіоні єдиним спадкоємцем завжди був старший син. Так ферми залишалися великими та врожайними. Молодші брати і сестри мали залишатися на фермі брата як робітники та служниці або шукати роботу деінде.

Останніми мешканцями була родина Трун, яка наприкінці Другої світової війни була вимушена втекти від Червоної Армії і знайшла новий дім у Верхній Швабії.

020 // Пожежний сарай

Таку невелику будівлю раніше можна було знайти в кожному селі: Тут стояв ручний пожежний насос. Оскільки в селі було багато соломи, деревини та відкритих вогнищ, кожну невелику пожежу треба було гасити якнайшвидше. За допомогою ручних насосів, шлангів і відер люди боролися зі смертоносним полум’ям.

021 // Польова комора «Kniesel»

Ця будівля стояла далеко в полях. Тут можна було зберігати інструменти та тимчасово розміщувати врожай. Завдяки такій коморі не потрібно було везти все з собою довгими шляхами між житловими будинками і полями.

Тільки починаючи з 1950-х років трактори та великі сільськогосподарські машини полегшили шлях та роботу. Усередині знаходиться виставка тракторів, які було побудовано неподалік.

022 // Сарай «Zinser»

Так само, як і багато інших будинків у музеї, цей сарай переважно побудований з деревини. Це демонструє, наскільки важливим був цей будівельний матеріал за старих часів. З деревини виготовляли не лише будівлі, а й вози, меблі, предмети побуту й інструменти.

Тому не дивно, що власник сараю володів процвітаючою деревообробною фабрикою. Нова будівля знадобилася йому в 1921 році для сухого зберігання деревини.

023 // Склад для зберігання боєприпасів

Усередині складу для зберігання боєприпасів знаходиться виставка, присвячена тракторам. Прямо біля входу на вас чекає трактор 1940 року — він має дуже широкі шини, тому що він використовувався на болотах.

Протягом століть такі тварини, як коні та воли, були єдиними допоміжними засобами важкої праці фермерів. У 20-му столітті двигуни змінили сільське господарство в усьому світі: багато робочих місць тепер були зайняті тракторами та машинами. Починаючи з 1950-х років, переважно трактори полегшили та прискорили багато роботи.

Водночас багато робітників і служниць втратили роботу: тепер їхні завдання взяли на себе машини.

024 // Бенделський двір і каретний сарай

Велика купа гною демонструє, що на цьому подвір'ї колись утримувалося багато тварин. Такий масивний будинок із прибудовами міг дозволити собі тільки заможний фермер.

Як же вийшло, що будівля, збудована в 1756 році, занепала в середині 20-го століття та зрештою опинилася в музеї? Це було пов'язано з модернізацією сільського господарства. Машини та трактори змінили спосіб життя в селах, і багато фермерів прагнули модернізації та приємнішого життя.

Тому власник цього подвір'я збудував новий, сучасний будинок. На щастя, будинок було передано до музею, і тепер він розповідає про занепад багатьох великих фермерських будинків.

025 // Спиртовий завод

Як зручно, що поруч із цією будівлею росте грушеве дерево — плоди можна одразу переробляти. Йдеться про спиртовий завод зразка 1877 року. Довгий час він іще використовувався для випікання та прання.

Раніше горілка була поширеним збуджувальним засобом. Вранці чи ввечері, фермер чи робітник, усі працюючі чоловіки отримували склянку горілки. Оскільки переганяли переважно власні фрукти і в такий спосіб захищали їх від псування, мати власний спиртовий завод було дуже практично.

026 // Дім «Christ»

У цьому будинку, збудованому в 1760 році, мешкали бідні фермери. Оскільки полів та лук на їхніх фермах бракувало для виживання, мешканці заробляли додаткові гроші різними ремеслами та роботою.

Тісний інтер'єр та облаштування 1960 року також свідчать про бідність мешканців: тут мешкала велика родина разом із різними квартирантами — і так було аж до 1980-х років без ванної кімнати та з відкритою зоною приготування їжі. Довгий час у будинку не було туалету, людям доводилося користуватися вигрібною ямою на вулиці.

027 // Баштова трансформаторна підстанція

«Висока напруга» та «Обережно, небезпека для життя» написано великими літерами на попереджувальних табличках на дверях цієї будівлі. І цілком справедливо! Тому що в трансформаторній підстанції 1918 року протікало багато струму.

На початку 20-го століття в село поступово дійшла електрифікація, і всюди було встановлено опори лінії електропередач. Але оскільки напруга в цих лініях електропередач була зависокою для використання в будинках, тут вона регулювалася до відповідного значення. У ті часи електромережі ще будувалися на запаморочливих висотах, але сьогодні багато ліній знаходиться під землею.

028 // Автомобільні ваги

Перед вами автомобільні ваги зразка 1910 року. Навіть тоді можна було зважувати великі транспортні засоби з вантажем.

Автомобілі просто вставали на платформі перед будиночком. Потім вози можна було правильно зважити за допомогою продуманої до дрібниць системи ваг. Коли автомобіль розвантажували та знову зважували, можна було розрахувати вагу завантажених товарів. Це дозволяло легко зважувати навіть великі обсяги та сипкі вантажі, як-от зерно чи вугілля.

029 // Ратуша

Приблизно в 1832 році мешканці невеликого села Андельфінген задумали побудувати власну ратушу. Проте ніхто з них не хотів витрачати на це забагато грошей. Тому в них виникла розумна ідея: вони просто перебудували стару комору в центрі села на ратушу.

Водночас на першому поверсі можна було розмістити пожежне знаряддя та катафалк, а на другому поверсі викладати школярам. Навіть ті мешканці, які не дуже поважали закон, знаходили тут своє місце: у камері для в'язнів. Цікаво, чи справляло це позитивний вплив на школярів?

На верхньому поверсі знаходиться класна кімната. Тут кілька класів навчалися в одному приміщенні. Хлопчики та дівчатка сиділи окремо один від одного і розподілялися на вікові групи: наймолодші — спереду, найстарші — ззаду.

030 // Вагова

Коли фермер хотів продати корову, його перший шлях приводив до цієї будівлі — вагової. Оскільки в 19-му та 20-му століттях велика худоба оплачувалася за вагою, тим більше важливо було мати в наявності надійні ваги для худоби. Багато сіл будували громадські ваги, щоб запобігти шахрайству.

Тварину проводили всередину через великі двері. Там вона стояла у ґратчастій конструкції, доки за допомогою противаг не було визначено правильну вагу.

031 // Кегельбан

Тут увага нарешті приділялася не роботі, а веселощахм! Перед вами кегельбан корчми зразка 1896 року. Корчмар побудував доріжку, щоб переманити клієнтів іншого корчмаря в селі.

Хоча фермери в 19-му столітті мали небагато часу для неробства, гра в кеглі та стрілянина були дуже популярними. Спробуйте самі — проте, на жаль, після цього вам доведеться самому поставити кеглі на місце.

032 // Танцювальний дім

Ця велика будівля з гарною фахверковою конструкцією була і є місцем, де приємно проводити час. Танцювальний дім належав у 19-му столітті великій сільській садибі та навіть досі використовується для проведення святкувань.

У великій залі на другому поверсі люди їли, пили, танцювали та галасливо святкували. Такі заходи приваблювали фермерів з усіх околиць, які хотіли насолодитися відпочинком від повсякденного життя.

Для таких випадків відвідувачі, зрозуміло, чепурилися — надягали святкові костюми. Якщо ви бажаєте помилуватися барвистим костюмом Верхньої Швабії, відвідайте тематичну виставку на першому поверсі.

033 // Льодник

Перед вами «холодильник» початку 20-го століття. У таких хатинах трактирники зберігали лід для охолодження запасів навіть у спекотні літні дні.

Взимку вони їхали до найближчого ставка та вирізали великі льодові блоки з замерзлої поверхні — небезпечна робота.

Тепер виникає запитання: навіщо цей холодильник має вікно? За цим ховається цікава історія. Після Другої світової війни власники льодника були вимушені звільнити свій заклад для французької армії. Тому вони використовували порожню хатину як імпровізоване житлове приміщення — усередині досі можна побачити облаштування з піччю та меблями. Родина вбудувала вікно як додаткове джерело світла.

035 // Вітрове колесо

На початку 20-го століття енергія вітру полегшувала багато роботи. Адже навіть без електрики вітрове колесо давало багато енергії за відповідної погоди.

Вітрові колеса, подібні до цього, вловлюють вітер і передають енергію вниз. Головним чином так експлуатувалися насосні установки для колодязів, щоб задовольнити величезні потреби ферм у воді.

З появою дешевих двигунів внутрішнього згоряння енергія вітру втратила своє значення.

036 // Молотильний сарай

Через великі ворота цієї будівлі вже видно експонат музею: парова машина 1912 року. Парові машини були передовою технологією 19-го століття. Ця технологія полегшила та підвищила ефективність багатьох робіт.

Це було справжнім благословенням, особливо у Верхній Швабії з її великими зерновими полями. Якщо раніше доводилося вручну виснажливо молотити зерно та в’язати солом’яні тюки, то тепер це робили машини з паровим приводом. Якщо раніше молотьба, тобто видалення лушпиння з зерен, було роботою на всю зиму, тепер із нею можна було впоратися відразу після збирання врожаю.